

عنوان مقاله:

واکوش ساختار نشانه شناختی شهر: بازنمایی فرایند ادراکی ارزیابی نشانه‌ها (مطالعه موردی: شهر جدید صدرا)

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات ساختار و کارکرد شهری، دوره 9، شماره 32 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 32

نویسنده‌گان:

مهسا شعله - استادیار طراحی شهری، بخش شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

سهند لطفی - دانشیار طراحی شهری، بخش شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

عارفه رضابی - دانش آموخته کارشناسی ارشد طراحی شهری، بخش شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

خلاصه مقاله:

طراحی هدفمند ساختار شهر و به ویژه ساختار نشانه‌ای در ارتقای کیفیت قلمروهای همگانی نقشی اساسی دارد. برای دست یابی به این ساختار، نه تنها مجموعه‌ای از عناصر نشانه‌ای، بلکه نحوه‌ی چیدمان آنها در قالب شبکه‌ای به هم پیوسته ضروری می‌نماید. با توجه به اهمیت نشانه‌ها در انسجام فضایی-کالبدی و درک یکپارچه از ساختار شهر، این پژوهش بر آن است تا با تأکید بر ساختار نشانه شناختی و ادراک و نقشه‌های ذهنی شهروندان، به تبیین نظام بصری شهر جدید صدرا از دو منظر شهروندان و کارشناسان با روش شناسی ترکیبی پردازد. بدین منظور نقشه‌ی ذهنی شهروندان با کمک عناصر نمادین و شناسایی نقاط عطف در ۳ مرحله ترسیم و با هم پوشانی نقشه‌های ذهنی با استفاده از نرم افزار GIS، نقشه ادراکی یکپارچه تولید شد. سپس برای درک ساختار نشانه شناختی، عناصر نقشه‌های ذهنی شهروندان با استفاده از روش AHP مشخص شد که نشانه‌های بصری، ادراکی، عملکردی و ساختاری به ترتیب از اولویت‌های انتخاب شده توسط کارشناسان متخصص هستند. رتبه‌بندی‌ها با استفاده از روش SAW برای ارزیابی کیفیت عناصر نقشه‌های ذهنی در ارتباط با معیارهای فرعی هر عنصر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که ویژگی‌های هر نشانه و نحوه‌ی قرار گرفتن آنها در چیدمان ساختار نشانه‌ای شهر می‌تواند آن را در طیف مختلف ادراکی قرار دهد. با توجه به تحلیل‌های صورت گرفته بر تصاویر ذهنی افراد پیرامون ساختار نشانه‌ای شهر صدرا مشخص می‌گردد که نشانه‌ها، کیفیت‌های بصری، ورودی شهر و ورودی خیابان‌های شاخص، فضاهای عمومی و مسیرها جزو عناصر تشکیل دهنده‌ی نقشه‌ی ادراکی شهروندان و نظام بصری شهر هستند که با وجود رتبه‌بندی بالاتر کیفیت ادراکی آنها در مرکز شهر، توانسته‌اند جایگاه شان را به صورت شبکه‌ی ساختار نشانه‌ای بر اساس طیف ارزشی عناصر نشانه‌ای در ذهن افراد تثبیت نمایند.

کلمات کلیدی:

نشانه شناسی شهری، ساختار نشانه‌ای، ادراک نشانه، روش SA، شهر جدید صدرا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1509633>

